

OCENJEVALNI OBRAZEC ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA

**ŠOLSKO TEKMOVANJE S PODROČJA SLOVENŠČINE
ZA CANKARJEVO PRIZNANJE 2021/2022**

8. in 9. razred OŠ

VEDRE BLIŽINE MED NAMI

Nataša Konec Lorenzutti: Gremo mi v tri krasne

Ta obrazec po tekmovanju vstavite v žigosani list A3, na katerega je tekmovalec napisal razlagalni spis. Obrazca ne ločujte od spisa, da ne pride do zamenjave.

IME IN PRIIMEK TEKMOVALCA (ali šifra): _____

Ime in priimek ocenjevalca: _____

DOSEŽENE TOČKE: A: _____ B: _____ C: _____ Č: _____

Kriterij	
A Razumevanje – do 20 t	Doseženo število točk
Predstavitve mladostnikov (kdo so/od kod prihajajo) in navezava na odlomek – do 5 t	
Predstavitve težav (povzetek motivov, zaradi katerih so se znašli na taboru) – do 5 t	
Spreminjanje odnosov skozi roman (lastna soočenja s problemi – razstavljanje samega sebe/konfliktne situacije in iskanje rešitev) – do 5 t	
Dejavniki, ki vplivajo na spremembe (ključne osebe/dejavnosti, ki vplivajo na (pozitivne) spremembe) – do 5 t	
SKUPAJ A	

B Uporaba književnega znanja – do 10 t	Doseženo število točk
Podatki o pisateljici in njenem delu – do 4 t	
Podatki o knjigi – do 3 t	
Ustrezna raba literarnovednih pojmov – do 3 t	
SKUPAJ B	

C Prepričljivost osebnega odziva – do 10 t	Doseženo število točk
Oprelitev do romana (sporočilnosti/najbolj prepričljivega) – do 3 t	
Izbor književne osebe, ki bi lahko bila tvoj prijatelj/prijateljica, in utemeljitev, zakaj – do 3 t	
Izviren naslov – do 2 t	
Izvirnost in ustvarjalnost pisanja – do 2 t	
SKUPAJ C	

Č Zgradba besedila in jezikovna pravilnost – do 10 t	Doseženo število točk
Zgradba besedila – do 3 t	
Jezikovna pravilnost – do 4 t	
Slogovna ustreznost – do 3 t	
SKUPAJ Č	

Pripombe, komentarji (ocenjevalec lahko zapiše svoja opažanja, ki so podlaga za razpravo komisije):

Datum:

Predsednik šolske komisije:

MERILA ZA VREDNOTENJE RAZLAGALNEGA SPISA 8. in 9. razred OŠ

Nataša Konec Lorenzutti: Gremo mi v tri krasne

A RAZUMEVANJE – do 20 točk

Opomba:

Vse naloge, ki niso zgolj reprodukcija obnov, odgovorov na posamezna vprašanja, ampak se odgovori zrcalijo v kompleksnem prepletajočem se razmišljanju tekmovalca/tekmovalke – analiziranje, sintetiziranje, vrednotenje posameznih prvin, si zaslužijo najvišje število točk. Za besedilo, ki je pretežno obnova oz. odgovarjanje na posamezna vprašanja, lahko tekmovalec/tekmovalka v razdelku Razumevanje prejme največ polovico točk.

Tekmovalec/tekmovalka:

Predstavi mladostnike (kdo so/od kod prihajajo) ter umesti odlomek – do 5 točk

Opomba:

Predstavitve naj ne sloni zgolj na Valentinini in Uroševi zgodbi, ampak naj se dotika tudi ostalih.

Za več kot polovico točk mora besedilo vsaj na enem mestu vključevati tudi odlomek. (Pri tej postavki ali pri spodnji postavki – Spreminjanje odnosov skozi delo).

Npr.:

Valentina: spopada se z motnjami hranjenja, zaradi katerih je nekaj tednov preživela v bolnišnici, bila na robu smrti, tudi njo pestijo družinske težave – očetovi izbruhi, jeza, izginotja (enemu smo priča tudi v knjigi), vse skupaj pa je povezano z njegovim lastnim otroštvom in odnosom, ki ga je imel z očetom.

Uroš: postaja digitalno zasvojen, težave ima s pretirano uporabo mobilnega telefona in z nenehnim igranjem iger na računalniku, kar s seboj prinese obilo težav – učnih in vedenjskih, k vsemu skupaj pa prispeva tudi dejstvo, da se Uroš še ni povsem sprijaznil s smrtjo očeta in maminim novim partnerjem Milošem.

Blaž Finžgar: genialni mladi glasbenik, ki je tudi malo neroden v medosebnih odnosih, ker je zelo iskren, Uroš se po sili razmer, a z izrednimi nihanji v doživljanju »prijateljskega razmerja«, poveže z Blažem, strastnim violinistom, ki doživlja napade panike, je klepetav ... zdravil pa se je zaradi napadov tesnobe. Zagleda se v Valentino.

Žan: povsem potopljen v svoj svet, spregovori šele na koncu tabora, in to v mešanici pogovorne slovenščine in različnih stavkov v angleščini.

Lucija: skrivnostna ...

Pavlina: ima izrazite motnje hranjenja, povezane tudi s samopoškodovanjem.

Še druge književne osebe: vodniki v poletnem taboru: terapeuti, ki so v mladosti osebno izkusili težave, ki pestijo mlade (Peter Janežič, Janja, Meta, Milena, Filip), Uroševa mama, Tine, Miloš, Samuel, Romeo ...

Predstavitev težav (povzetek motivov, zaradi katerih so se znašli na taboru) – **do 5 točk**

Npr.: fantje, mladostniki, odraščanje, družinski odnosi, družina, prijateljstvo, dekleta, odvisnosti, motnje hranjenja, medosebni odnosi, prijateljstvo ...

Spreminjanje odnosov skozi roman (lastna soočenja s problemi – razstavljanje samega sebe/konfliktne situacije in iskanje rešitev) – **do 5 točk**

Čeprav se Uroš odloči, da bo pravila ignoriral, da se ne bo ukvarjal z nikomer, mu to ne uspeva. Kako ne bi zaznal težav drugih, če se mu ponujajo na pladnju, on pa lahko s svojimi reakcijami in dejanji vpliva nanje. In kako kot inteligentno bitje ne bi prav kmalu dojel, da so njegovi problemi v primerjavi s problemi koga drugega pravzaprav minorni. In da je njegovo življenje pravzaprav lepo. Včasih je odmik od vsakdana nujen. In včasih namesto problemov dobiš nazaj svoje življenje, pa še kakšnega novega prijatelja in kakšno prijetno punco. Včasih. Kadar se znaš ponastaviti.

Glavni književni osebi vse bolj ugotavljata, da z njima v bistvu niti ni tako hudo kot z mnogimi drugimi sotrpini. Uroš spozna celo, da ga je mama navadila marsičesa, kar ti v življenju prav in zaradi česar je tvoje življenje lepše. Valentino sicer obremenjuje notranji glas, drugi jaz, hudiček, ki ji ne da miru in iz nje izvabi vse najslabše, a spet do nekega trenutka, ko premaga vse to in postane večja, boljša in močnejša.

Tekmovalci lahko kot izhodišče vzamejo katero koli književno osebo in z njene perspektive predstavijo, kako gradi/spreminja/sooblikuje svoje odnose do drugih/samega sebe. Pri tem navajajo čim več utemeljitev iz romana, ki kažejo na spremembe posameznikovega dožemanja lastne težave.

Opomba:

Tu je lahko odlično/najlažje izhodišče Urošev pisanje (odlomek – zanikanje problemov in razstavljanje na koščke ter novo sestavljanje).

Dejavniki, ki vplivajo na spremembe (osebe/dejavnosti, ki vplivajo na (pozitivne) spremembe) – **do 5 točk**

Npr.:

Brez mobilnih telefonov ali kakršne koli druge sodobne »navlake«, ki kroji njihov vsakdan, pomagajo do pozitivnih sprememb; potrebovali so odmik; Ko pa telefona ni, je vseeno treba pogledati okoli sebe in nenazadnje tudi vase. Ko telefona ni, se je treba z ljudmi pogovarjati in jih poslušati. In ko te iz tabora na koncu sveta pošljejo še višje, na gorsko kmetijo premetavat gnoj, takrat je treba tudi slišati. Odpirajo se novi svetovi, izkušnje, tudi neprijetne, a dragocene, spoznavanje odtenkov vrstniških bolečin, veselja in zmag, ki so jim, zapredene v virtualni svet, ostajale nevidne. Pridobili so prijatelje in prijateljice, naučili so se pomagati v kuhinji in na kmetiji, vzpeti se v hribe, hrepeneti, napisati pismo na papir in se veseliti, ko ga prejmeš, odrekati se, dajati in prejemati, kar najboljšega imamo. Odmaknjenost od vsakdanosti jim podari izostren pogled nase.

Tekmovalci pri tej postavki vključujejo primere iz zgodbe – lahko so povezani z dogodki z vlogo pozitivnih odraslih, lahko pa samo izhajajo iz dejavnosti mladostnikov, ob katerih se spoznavajo

in ugotavljajo, kar je zgoraj izpostavljeno. Pri tem tekmovalci vlečejo primerjave in se izogibajo zgolj pripovednemu loku – časovnemu obnavljanju zgodbe. Boljše spise prepoznamo po povezovanju in primerjavi med različnimi drobcji zgodbe. Ob tem bodo tekmovalci izpostavili/zaznali (odprt) zaključek romana.

Npr.:

pogovori/delavnice s terapeuti/narava: sodelovanje, gibanje v naravi, zdrava prehrana, fizično delo, tudi odnos do jezika, ročno pisanje osebnih pisem ...

B UPORABA KNJIŽEVNEGA ZNANJA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

Navede podatke o avtorici – do 4 točke:

Nataša Konc Lorenzutti (1970) je diplomirala na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo v Ljubljani, na oddelku za dramsko igro in umetniško besedo, kjer je leta 2010 končala tudi univerzitetni magistrski študij. Med leti 1994 in 1999 je bila kot igralka angažirana v dveh slovenskih poklicnih gledališčih, od leta 1999 pa se posveča leposlovju. Doslej je izdala več kot trinajst knjižnih del za otroke in mladino ter tri za odrasle. Bila je nominirana za nagrade izvirna slovenska slikanica, modra ptica, dvakrat za nagrado desetnica in dvakrat za nagrado večernica. Njena proza za odrasle je trikrat prejela nagrado natečaja Glas ženske in dvakrat nagrado tržaške Mladike. Poleg svobodnega poklica že devet let opravlja delo profesorice gledaliških predmetov na umetniškem oddelku Gimnazije Nova Gorica, kjer z dijaki uprizarja tudi svoja avtorska dramska dela.

Opomba:

Podatki morajo biti smiselno vpleteni v pisanje, zgolj reproduciranje le-teh na celi strani ali več je značilnost manj kvalitetnih tekmovalnih nalog, kar upoštevamo pri vrednotenju.

Navede nekaj podatkov o knjigi – do 3 točke:

Izdana je bila leta 2021 v založbi Miš. Na začetku se pisateljica zahvali vsem sodelujočim in svoji družini. Ima dvanajst »dnevniških« dni/poglavij, ki se začnejo s petkom in zaključijo s petkom. Knjigo avtorica zaključi z epilogom Na tabor onkraj zaslona in didaktičnim priporočilom.

Zgodba se odvija v času šolskih počitnic v brunarici v Julijcih.

Ustrezno in natančno uporablja literarnovedne pojme – do 3 točke:

Opomba:

Pojmi so uporabljeni smiselno – na ustrezen način/neopazno vpeti v tekmovalčevo pisanje in niso zgolj naštet (na nepravih mestih). Ne šteje tore zgolj kvaniteta.

Npr.:

Mladinski roman, dogajalni čas od petka do petka, zajema aktualno tematiko, sodi v sodobno književnost ...

V romanu pisateljica uporablja tudi pogovorni jezik in pogosto slogovno zaznamovane besede (*džanks, drek, odklopi se, štos ... fertik, fris, foter, ruzak*), pesniška sredstva, preneseni pomen (*drgnjenja po telefonu*), primera: *lahko bom tulil kot zabodeno govedo ... vsi blede, kot leseni pastirčki v božjih jaslicah pri Tinetu Lavrenčiču*; metonimija: *bomo scali kri, se mi ubito nasmehne, položaj bolhe v vesolju ...*, *čisto sem zmahan, Mogoče so se moje misli zaletete vanjo ...*; okrasni pridevek: *s tihim smehom, prismuknjen nasmeh, nenormalni vrstniki, namrdnjeni frisi, neprežvečenim cmokom, materinske spluznjenosti*; poosebitev: *telefon je bil mrtev*, retorično vprašanje: *Zakaj bi jedel, če potem bruhaš?*; pretiravanje: *Drugi člani odprave počasi pomaknejo kubične milimetre okončin v tolmun in delajo take frise, da crkneš od smeha ...* ponavljanje: *v neki kuhinji, v neki hiši, v neki vasi ...*.

Ironija in humornost, ki ju učence prepozna v določenih delih. Prav tako zasledimo komično (general in soška fronta, zgodba s Tinetovim dekletom, Ivano, iz Avtobusa ob treh) in tragično perspektivo (Blažev nastop, Pavlinina zgodba z očetovo razširjeno družino, zgodba Valentininega očeta). V besedilu pogosto zasledimo notranji monolog posamezne književne osebe (*... ko se pogledaš v ogledalu, si reci, da si debela; ko si lačna, pij vodo ...*).

Tekmovalci lahko vpletejo tudi druge literarne prvine notranje in zunanje zgradbe (književna oseba, čas, prostor, tema, sporočilo, ideja, motivi; poglavje ...).

C PREPRIČLJIVOST OSEBNEGA ODZIVA – do 10 točk

Tekmovalec/tekmovalka:

Se opredeli do romana (sporočilnosti/najbolj prepričljivega) – **do 3 točke:**

Opomba:

vrednotenje, ki presega zgolj naučeno iz literarne teorije, aktualizacija.

Piše o tem, zakaj se ga je neka zgodba dotaknila/ga prepričala, svoje utemeljevanje lahko veže na prepričljivost vsebine zgodbe, njeno sporočilnost, slog pisanja ali svoje izkušnje v povezavi s povedanim/zapisanim. Lahko utemeljuje tudi na podlagi drugih prvin, povezanih s kritičnim branjem.

Izbor in utemeljitev književne osebe, ki bi lahko bil tvoj prijatelj/prijateljica – **do 3 točke:**

Izbere katerega koli najstnika ali odraslo književno osebo iz romana in se opredeli, zakaj se je tako odločil.

Izviren naslov – **do 2 točki:**

Naslov presega povzemanje avtoričinih idej in hkrati zajame rdečo nit pisanja.

Piše izvirno in ustvarjalno – **do 2 točki:**

Svojo izvirnost in ustvarjalnost pokaže z nepričakovanim, domiselnim, zanimivim in prepričljivim pristopom, ki se razlikuje od večine ostalih spisov.

Č ZGRADBA BESEDILA IN JEZIKOVNA PRAVILNOST – do 10 točk

Ustrezna zgradba – do 3 točke:

- 3 t – za logično členjeno in koherentno besedilo, ustrezno navajanje virov;
- 2 t – za logično členjeno in deloma nekoherentno besedilo ali nasprotno, pomanjkljivo navajanje, ni virov;
- 1 t – za deloma nelogično členjeno in deloma nekoherentno besedilo, virov ni/so neustrezni.

Jezikovna pravilnost – do 4 točke:

- 4 t – za jezikovno brezhibno nalogo z le nekaj drobnimi napakami;
- 3 t – za jezikovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se v glavnem ne ponavljajo;
- 2 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za jezikovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Slogovna ustreznost – do 3 točke:

- 3 t – za slogovno brezhibno nalogo (poimenovalna, upovedovalna/slovnično-skladenjska ustreznost, koherentnost besedila – »rdeča nit«) z le nekaj drobnimi napakami;
- 2 t – za slogovno dobro nalogo z le nekatere vrste napakami, ki se ne ponavljajo;
- 1 t – za slogovno šibko nalogo z raznovrstnimi napakami, ki se ponavljajo.

Članicam in članom šolskih komisij želimo veliko zadovoljstva pri vrednotenju.